

Tampereen hiippakunnan kirkkoherroille

Esikoislestadiolainen liike on eräillä paikkakunnilla Suomessa aloittanut ehtoollisjumalanpalvelusten viettämisen omilla rukoushuoneilla, ilman pappia ja yhteyttä seurakuntaan. Tampereen hiippakunnassa näin on toimittu Jämsässä 20.12.2015. Jämsän kirkkoherra, lääninrovasti Pentti Leppänen on sekä ennen ehtoollisen järjestämistä että sen jälkeen ollut yhteydessä Jämsän esikoislestadiolaisiin kirkkomme järjestyksen edellyttämällä tavalla (KJ 2:9, 2:12, 6:13 §) ja antanut saamansa selvityksen perusteella raportin.

Esikoislestadiolaisessa liikkeessä on viime vuoden aikana valmisteltu ehtoollisen ohella myös kasteen ottamista maallikkovoimin toimitettavaksi. Tällaiset muutokset kertovat luterilaisesta käsityksestä poikkeavasta näkemyksestä niin kasteen, ehtoollisen, pappisviran kuin seurakunnan osalta.

Kirkkojärjestys säättää, että "ehtoollisen jakaa pappi" ja että "pyhän kasteen toimittaa pappi" (KJ 2:12, 2:13 §). Kummankin sakramentin toimittajan osalta kirkkojärjestys tuntee poikkeamisen vain hätätilassa (KJ 2:13 § 4 mom, 2:14 § 1 mom). Sellaisesta ei nyt aloitetussa käytännössä ole kysymys vaan ennalta valmistellusta ja pysyväksi tarkoitetusta järjestelystä.

Esikoislestadiolaisten taholta on tähdennetty, etteivät kyseiset ehtoollisenvietot ole Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vaan liikkeen omaa toimintaa. Näin lienee pyritty vakuuttamaan, ettei kirkon lainsäädäntö koske niitä. Samalla on kuitenkin vahvistettu erottautuminen kirkosta kristillisen jumalanpalveluksen keskeisimmässä muodossa.

Omien sakramenttien toimittaminen kirkosta erillään, ilman pappeja, omin liturgisin muodoin ja itse valitun järjestyksen mukaan johtaa esikoislestadiolaisen liikkeen teologisesti katsoen omaksi, itsenäiseksi kirkokseen, jolla ei ole sen paremmin muodollista kuin hengellistä yhteyttä evankelis-luterilaisen kirkon kanssa. Ei ole varmaa, että esikoislestadiolaisen liikkeen johdossa olisi riittävästi harkittu tämän kauaskantoisen askeleen seuraamuksia. Ilmeistä kuitenkin on, että sillä ei ole jakamatonta tukea liikkeen jäsenten piirissä.

Uudesta testamentista selviää, että Kristus itse kutsui opetuslapsensa ja lähetti heidät apostoleinaan (esim. Luuk. 6:13; 8:1-6). Varhainen kirkko järjestäytyi apostolien sekä Jeesusken lähimpien ympärille (Apt. 1:13-14). Helluntain jälkeen kirkko alkoi voimakkaasti kasvaa Pyhän Hengen siunatessa apostolien julistustyön. Syntyneisiin seurakuntiin apostolit asettivat käten päälle panemisella kaitsijoita, vanhimpia ja palvelijoita (Apt. 6:6, 13:2, 14:23; 1.Tim. 4:14; 2.Tim. 1:6). Apostolisesta ajasta lähtien kirkko on erottanut seurakuntien palvelukseen niitä, joille julkisesti uskotaan sanan palvelu ja Herran aterian johtaminen.

Evankelis-luterilainen kirkko on vaalinut tätä käytäntöä sekä opillisista että järjestykseen liittyvistä syistä. Augsburgin tunnustuksen mukaan Jumala on itse asettanut kirkkoon evankeliumin opettamisen ja sakramenttien jakamisen viran, ja julkisesti opettaa sekä sakramenteja hoitaa saa vain siihen asianmukaisesti kutsuttu henkilö (artiklat V, XIV). Asianmukainen kutsu Jumalan asettamaan virkaan edellyttää yhteisesti hyväksyttyä päätöksentekoa ja julkista toimitusta, jossa apostolisen perinteen mukaisesti käten päälle panemisessa rukoillaan vihittäville Pyhän Hengen lahjaa.

Virkaan vihkiminen liittyy vihityt samaan jatkumoon apostolien kanssa sekä toisten vihittyjen kanssa. Heillä on sama missio ja valtuutus, jonka Kristus apostoleilleen antoi. Heidän tehtävänsä on evankeliumin julistuksella sekä kasteessa ja ehtoollisessa johdattaa kaikki yhdessä uskossa ja yhdessä Hengessä yhden päin, Kristuksen alaisuuteen (Ef. 4:4-5, 11-12, 15-16).

Sakramenttien viettäminen ilman yhteyttä kokonaiskirkkoon muuttaa niiden merkitystä. Kristuksen nimeen kastaminen ja hänen ruumiinsa ja verensä sakramentin nauttiminen liittävät ihmisen yhteen kaikkien muiden kastettujen kanssa ja tekevät hänestä osan Kristuksen elävästä ruumiista. Kastetta ja ehtoollista ei voi toimittaa ilman tarkoitusta liittää samalla yhdeksi kaikkien muiden Kristuksen ruumiin jäsenten kanssa (1.Kor. 10:16-17; 12:12-13). Muunlaiset pyrkimykset edistävät hajaannusta, jollaisesta apostoli Paavali uskovia varoittaa: "Onko Kristus jaettu?" (1.Kor. 1:13)

Esikoislestadiolainen liike on vaikeassa tilanteessa. Lukuisat liikkeessä kasvaneet ja sitä hengellisenä kotinaan rakastavat eivät katso voivansa ryhtyä noudattamaan "Lapin vanhimpien" Jällivaarasta antamaa neuvoa. Suomessa esikoislestadiolaisuus on Ruotsia läheisemmin kirkollinen liike. Se on tehnyt yhteistyötä seurakuntien kanssa esimerkiksi kirkkopyhiin, seurojen ja rippikoulujen järjestämisessä. Tampereen hiippakunnan seurakunnissa toimii vastuunkantajina nelisenkymmentä esikoislestadiolaista luottamushenkilöä (Rauhan Side 3/2015, s. 27). Kirkon päätöksentekoon ovat esikoislestadiolaiset osallistuneet kirkolliskokousta ja kirkkohallitusta myöten.

Jumalanpalvelusyhteyden katketessa myös muu yhteistyö joutuu uhanalaiseksi. Tampereen hiippakunnassa on tuomiokapituli myöntänyt esikoislestadiolaisille enää tämän vuoden ajaksi oikeuden järjestää rippikouluja. On mahdollista, että joillain paikkakunnilla odotetaan vain rippikoulun saattamista päätökseen ja aloitetaan sen jälkeen omien sakramenttien toimittaminen.

Ei ole suotavaa, että seurakunnat järjestävät esikoislestadiolaisten kirkkopyhiä tai luovuttavat yhdistyksen käyttöön tilojaan tai liittävät ilmoituksiinsa esikoislestadiolaisten seuroja paikkakunnilla, joilla yhdistyksen paikallisosasto on aloittanut omien ehtoollisten viettämisen.

Toisaalta monet liikkeen piirissä olevat seurakuntalaiset tuntevat nyt suurta tuskaa hengellisen kotinsa hajaantumisen vuoksi ja etsivät kirkon jumalanpalveluksesta turvaa ja rohkaisua evankeliumin sanasta ja ehtoollisen sakramentista. On syytä vastata tähän tarpeeseen, ottaa ihmisiä vastaan sekä jatkaa myös paikallisosaston kanssa yhteistyötä siellä, missä se on keskinäisessä luottamuksessa mahdollista.

Tampereella 14.1.2016

